

คู่มือการดำเนินงานศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ
อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ
อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

สารานุกรมจาก ศ. คลินิกเกียรติคุณ นพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง นโยบายการพัฒนาาระบบดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ
ที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ (Long Term Care : LTC)

*****

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีนโยบายด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ทุกกลุ่มมาอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นจาก ๔ ล้านคน (ร้อยละ ๖.๘)ปี ๒๕๓๗ เป็น ๑๐ ล้านคน (ร้อยละ ๑๔.๙) ในปี ๒๕๕๗ และคาดว่าจะเพิ่มเป็น ๒๐.๕ ล้านคน (ร้อยละ ๓๒.๑) ในปี ๒๕๘๓ และในปี ๒๕๕๘ กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการประเมินคัดกรองสุขภาพผู้ สูงอายุ จำนวน ๖ ,๓๙๔,๐๒๒ คน พบว่าเป็นกลุ่มติดสังคม ประมาณ ๕ ล้านคนหรือร้อยละ ๗๙ และเป็นผู้สูง อายุที่มีภาวะพึ่งพิง กลุ่มติดบ้านติดเตียงจำเป็นต้องสนับสนุน บริการด้านสุขภาพและสังคม ประมาณ ๑.๓ ล้านคน หรือร้อยละ ๒๑

ในปี ๒๕๕๙ รัฐบาลได้มุ่งเน้นในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ทั้งกลุ่มติดบ้าน และกลุ่มติด เตียง โดยมี เป้าหมายสำคัญคือทำอย่างไรจะป้องกันไม่ให้ผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงมีการเจ็บป่วยจนต้องอยู่ ในภาวะพึ่งพิง และทำ อย่างไรผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจะได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ดังนั้นรัฐบาล จึงได้สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม จากงบเหมาจ่ายรายหัวปกติ จำนวน ๖๐๐ ล้านบาท ให้ กาสำนักงนกองทุนหลักประกันสุข ภาพแห่งชาติ (สปสช.) สำหรับดูแลสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มนี้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายใน การจัดบริการทางการแพทย์ บริการสร้างเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรค บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการ แพทย์ ให้แก่ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงตามชุดสิทธิประโยชน์ โดยมี กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกัน ดำเนินการ เป้าหมายการ ดำเนินงาน ในปี ๒๕๕๙ คือ ผู้สูงอายุ กลุ่มที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ราย ในพื้นที่ ประมาณ ๑,๐๐๐ ตำบล ในทุกจังหวัด รวมกรุงเทพมหานคร

คาดหวังว่าผู้สูงอายุที่อยู่ติดบ้านติดเตียงจะได้รับดูแลจากทีมสหสาขาวิชาชีพจากหน่วยบริการ ปฐมภูมิและ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับ ตำบล บริการดูแลด้านสุขภาพถึงที่บ้านอย่างต่อเนื่องและ สม่่าเสมอตามปัญหา สุขภาพตามชุดสิทธิประโยชน์ โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีเข้าถึงบริการอย่างถ้วนหน้าและเท่าเทียม เป็นการสร้างสังคมแห่งความเอื้ออาทร อีกทั้งยัง เป็นการสร้างความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ควบคู่ไป กับการพัฒนาที่มหมครอบครัวและอาสาสมัครในชุมชน เพื่อ “สังคมไทยสังคมผู้สูงวัย เข้าใจ เข้าถึง พึ่งได้” ผู้สูงอายุมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี เป็นหลักชัยของสังคม และมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี

นโยบายและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุของจังหวัดพะเยา

นายประจัญ ปรัชญ์สกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีนโยบายด้านการ ดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุทุกกลุ่มมาอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ผู้สูงอายุจังหวัดพะเยา ปี ๒๕๕๙ ประชากร จำนวน ๔๓๘,๖๘๗ คน จำนวนผู้สูงอายุ ๗๙,๘๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๑ ในภาพรวมจังหวัดพะเยาจัดเป็นสังคมที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) ตามนิยามขององค์การสหประชาชาติ จังหวัดพะเยา มีผู้สูงอายุ กลุ่มติดสังคม จำนวน ๗๔,๐๗๘ คน ร้อยละ ๙๓.๔๔ กลุ่มติดบ้าน จำนวน ๔,๕๒๖ คน ร้อยละ ๕.๗๑ และกลุ่มติดเตียง จำนวน ๖๗๘ คน ร้อยละ ๐.๘๖

จังหวัดพะเยา มีการจัดบริการ สำหรับกลุ่มผู้มีภาวะพึ่งพิง โดยการทำให้มีศูนย์บริการดูแลระยะยาวสำหรับ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง(Long Term Care:LTC) หรือศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยมีรูปแบบการดำเนินใน พื้นที่โดยให้มีผู้จัดการดูแล (Care Manager) ซึ่งเป็น พยาบาล หรือนักกายภาพบำบัด หรือนักสังคมสงเคราะห์ และมีผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ (Care giver) ที่ผ่านการฝึกอบรมและขึ้นทะเบียน ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเชิงรุกในพื้นที่ โดยได้รับค่าตอบแทน จากกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่ดำเนินงานอยู่แล้วภายใต้การบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในปี ๒๕๕๙ มี อปท.ที่เข้าร่วมดำเนินการจัดบริการดูแลระยะยาวสำหรับ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง(Long Term Care:LTC) จำนวน ๑๒ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ ๑๘ ตำบล ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๖ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ ๒๗ ตำบล

นอกจากนี้ จังหวัดพะเยา เรายังมี รูปแบบ “ศูนย์ฮอมฮักตำบล” จัดบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มี ภาวะพึ่งพิงเริ่มจากกระบวนการของชุมชนเอง ที่มีความคิดริเริ่มในการช่วยเหลือดูแล ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ที่จำเป็นต้อง ได้รับการฟื้นฟูสภาพ นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนมีความภาคภูมิใจในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้บริการในชุมชน และสามารถเป็นศูนย์ต้นแบบในการดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการในชุมชน จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ ศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลแม่ กา(อ.เมือง),ศูนย์ฮอมฮักตำบลท่าวังทอง (อ.เมือง), ศูนย์ฮอมฮักตำบลห้วยแก้ว (อ.ภูกามยาว)ศูนย์ฮอมฮักตำบลห้วยข้าว ก้า(อ.จุน), ศูนย์ฮอมฮักตำบลฝายแก้ว(อ.ปง),ศูนย์ฮอมฮักตำบลเชียงบาน(อ.เชียงคำ) , ศูนย์ฮอมฮักตำบลห้วยข้าวก้า(อ.จุน) เรียกชื่อศูนย์ฮอมฮักเนื่องจากชุมชนร่วมแรงร่วมใจก่อตั้งศูนย์โดยไม่ใช้งบประมาณจากภาครัฐ

จากที่มีศูนย์ฮอมฮักเกิดขึ้นอยู่ทั่วไปเจ็ดแห่งในพื้นที่และกำลังจะพัฒนามีเกิดขึ้นทุกตำบลในจังหวัดพะเยา ทำให้จังหวัดเราคิดว่าตอนนี้เราอยากจะเป็นศูนย์กลางของการดูแลผู้สูงอายุ เนื่องจากเรามีมหาลัพะเยาตั้งอยู่ มหาลั พะเยาได้สร้างศูนย์การแพทย์และโรงพยาบาลขึ้น และได้มีการเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีซึ่งมีมติเห็นชอบแล้วว่าจะให้ ศูนย์การแพทย์ของมหาลัพะเยา เป็นศูนย์ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ จะเป็นตัวแทนของภาคเหนือตอนบน นี้ก็เป็น ส่วนหนึ่งที่เราคิดว่าจังหวัดพะเยา จะต้องมิดูแลผู้สูงอายุในภาคเหนือตอนที่ต้องมีแนวทางของจังหวัดพะเยาที่จะเดินทาง ต่อไปในอนาคตจังหวัดพะเยา จะเป็นเมือง ที่เรียกว่า “เมือง ที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age-Friendly Cities)” เป็น “สังคมไทยสังคมผู้สูงวัย เข้าใจ เข้าถึง พึ่งได้” ผู้สูงอายุมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี เป็นหลักชัยของสังคม และมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี”

การบูรณาการความร่วมมือ ๔ กระทรวงหลักตามยุทธศาสตร์ ๓ S พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

กระทรวงสาธารณสุข มหาตไทย การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และศึกษาธิการ กำหนดยุทธศาสตร์ ๓ S ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คือ Strong สุขภาพแข็งแรง Security ความมั่นคงปลอดภัย และ Social Participation การมีส่วนร่วมในสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ ดำรงชีวิตประจำวันได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี บรรลุเป้าหมาย “ผู้สูงอายุ คือหลักชัยของสังคม”

นายแพทย์โสภณ เมฆธน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้สัมภาษณ์ว่า รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต มอบให้ ๔ กระทรวงหลัก คือมหาตไทย การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศึกษาธิการ และสาธารณสุข บูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยผู้บริหารระดับสูงของทั้ง ๔ กระทรวงได้มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนการทำงานให้ครอบคลุมทุกมิติอย่างใกล้ชิดขณะนี้มีความคืบหน้า ได้มีคำสั่งคณะกรรมการ อำนวยการการพัฒนาสุขภาพคนตลอดช่วงชีวิต แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการบูรณาการความร่วมมือ ๔ กระทรวง ฯ การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ในช่วงวัยสูงอายุ กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ๓ S ประกอบด้วย

๑. Strong ส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง มีกระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบ
๒. Security ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัย กระทรวงมหาตไทย รับผิดชอบ และ
๓. Social Participation ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รับผิดชอบ

พร้อมทั้งได้กำหนดมาตรการ ตัวชี้วัด แผนการดำเนินงานในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย “ผู้สูงอายุเป็นหลักชัยของสังคม” ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ ดำรงชีวิตประจำวันได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน และด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เป้าหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ คนไทยมีสุขภาพะที่ดีขึ้น และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔

สำหรับยุทธศาสตร์ที่ ๑ Strong ส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรงส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง เน้นมาตรการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุที่ยังไม่ป่วย ให้มีพฤติกรรมสุขภาพดีการพัฒนาาระบบบริการผู้สูงอายุที่เข้าถึงง่ายไร้รอยต่อจากสถานบริการสู่ชุมชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุแบบบูรณาการ และมีคลินิกผู้สูงอายุในรพ. ๑๒๐ เต็มขั้นไปรวมทั้งการพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว ๒. ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัย สนับสนุนเรื่องการออมและการมีงานทำของผู้สูงอายุ การพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ๑ จังหวัด ๑ เมือง และการคุ้มครองทางสังคม ไม่มีผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งและโดนทำร้าย ๓. การมีส่วนร่วมในสังคม ส่งเสริมพื้นที่ต้นแบบการบูรณาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และส่งเสริมพัฒนาชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ ทั้งนี้ มีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่โดยในระดับชาติมีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ระดับจังหวัดและอำเภอมีคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุ และในระดับตำบลมีคณะกรรมการสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุตำบล ในรูปแบบประชารัฐ เพื่อผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age-Friendly Cities)

สถานการณ์สังคมโลก สังคมไทย สู่สังคมผู้สูงอายุ (Ageing Society Aged Society Super Aged Society) เร็วกว่าที่คิด อัตราส่วนการเป็นภาระวัยผู้สูงอายุ หรืออัตราพึ่งพิงวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น อายุยืน สูงยิ่งเจ็บป่วย หนึ่งในสี่ของผู้สูงอายุ มีภาวะทุพพลภาพจากปัญหาสุขภาพ วิสัยทัศน์ “ภายในทศวรรษต่อไป คนไทยทุกคนจะมีสุขภาพแข็งแรงเพิ่มขึ้นเพิ่มขึ้นเพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างยั่งยืน” ผลกระทบระดับชาติ ๑๐ ปี

๑. อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด ไม่น้อยกว่า ๘๐ ปี
๒. อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี ไม่น้อยกว่า ๗๒ ปี

องค์ประกอบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

๑. อาคารสถานที่และบริเวณภายนอก (Outdoor spaces & buildings)
๒. ระบบขนส่งและยานพาหนะ (Transportation)
๓. ที่อยู่อาศัย (Housing)
๔. การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม (Social Participation)
๕. การให้ความเคารพและการยอมรับ (Respect and social inclusion)
๖. การมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการจ้างงาน (Civic participation and employment)
๗. การสื่อสารและข้อมูลสารสนเทศ (Communication & Information)
๘. การบริการชุมชนและการบริการสุขภาพ (Community support and health services)

โครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ด้วย ศูนย์อ้อมอ้อมชุมชน ตำบลห้วยข้าวก่ำ มีความประสงค์จะจัดทำโครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลห้วยข้าวก่ำเป็นเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ดังนี้

ส่วนที่ ๑: รายละเอียดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

๑. หลักการเหตุผล

จากวิวัฒนาการทางการแพทย์และสาธารณสุขทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้นส่งผลให้มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นโดยคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประมาณว่าจำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มจาก ๔.๐๓ ล้านคนในปี ๒๕๓๓ เป็น ๑๐.๗๗ ล้านคน ในปี ๒๕๖๓ และผู้สูงอายุจะมีอุบัติการณ์ป่วยมากกว่าวัยอื่นถึง ๔ เท่า และมีรายงานว่าผู้สูงอายุประมาณ ๔ ใน ๕ หรือร้อยละ ๗๒.๕ มีโรคประจำตัวอย่างน้อย ๑ โรค และพบว่าในจำนวนที่ป่วยเสี่ยงต่อภาวะทุพพลภาพร้อยละ ๑๘.๓

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและมีนโยบายด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทุกกลุ่มมาอย่างต่อเนื่องโดยพบว่าประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นจาก ๔ ล้านคน (ร้อยละ ๖.๘) ในปี ๒๕๓๗ เป็น ๑๐ ล้านคน (ร้อยละ ๑๔.๙) ในปี ๒๕๕๗ และคาดว่าจะเพิ่มเป็น ๒๐.๕ ล้านคน (ร้อยละ ๓๒.๑) ในปี ๒๕๘๓ และในปี ๒๕๕๘ กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการประเมินคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุจำนวน ๖,๓๙๔,๐๒๒ คนพบว่าเป็นกลุ่มติดสังคมร้อยละ ๗๙ และเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงกลุ่มติดบ้านติดเตียงจำเป็นต้องสนับสนุนบริการด้านสุขภาพและสังคมร้อยละ ๒๑ ในปี ๒๕๕๙ รัฐบาลได้มุ่งเน้นในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงทั้งกลุ่มติดบ้านและกลุ่มติดเตียง โดยมีเป้าหมายสำคัญคือทำอย่างไรจะป้องกันไม่ให้ผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงมีการเจ็บป่วยจนต้องอยู่ในภาวะพึ่งพิงและทำอย่างไรผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจะได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม โดยทีมสหวิชาชีพในระดับปฐมภูมิซึ่งจัดบริการดูแลด้านสุขภาพถึงที่บ้านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตามปัญหาสุขภาพตามชุดสิทธิประโยชน์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชนและท้องถิ่นส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

ประกอบกับตำบลห้วยข้าวก่ำ เริ่มมีแนวโน้มผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันร้อยละ ๑๖ อีกทั้งปัญหาผู้พิการ ผู้ป่วยโรคเรื้อรังก็เพิ่มสูงขึ้น ความเจ็บป่วยของร่างกาย ย่อมส่งผลกระทบต่อจิตใจ ทั้งตัวผู้ป่วยและญาติ ปี พ.ศ.๒๕๕๙ ที่ผ่านมา พบว่า มีการฆ่าตัวตายสำเร็จ จำนวน ๓ ราย ในช่วงระยะเวลาที่ต่อเนื่องกันและเป็นคนในพื้นที่ทั้ง ๓ ราย ซึ่ง ๑ ใน ๓ เป็นผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังและพิการ การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้องทำให้เจ็บป่วยเรื้อรังเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆขึ้นมาได้ และผู้ป่วยบางรายได้รับการดูแลที่ไม่เหมาะสมทำให้ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองและมารับบริการที่สถานบริการสาธารณสุขได้ จึงจำเป็นต้องติดตามเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามดูแลแนะนำและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งผู้ป่วยและญาติ เพื่อให้บริการแก่กลุ่มผู้ป่วยเหล่านี้ ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

การสืบสานเผยแพร่วัฒนธรรมนิยมประเพณีดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของภาคเหนือ พิธีสู่ขวัญ บางที เรียกว่า "พิธีบายศรี" หรือ "บายศรีสู่ขวัญ" เป็นประเพณีสำคัญอย่างหนึ่งของชาวเหนือ ประเพณีสู่

ขวัญทำกันแทบทุกโอกาส ทั้งในมูลเหตุแห่งความดีและไม่ดีชาวเหนือถือว่าเป็นประเพณีเรียกขวัญ ให้มาอยู่กับตัว พิธีสู่ขวัญนี้เป็นได้ทั้ง การแสดงความชื่นชมยินดีและเป็นการปลอบใจให้เจ้าของขวัญมีความสุขเป็นประเพณีดั้งเดิมเก่าแก่ที่นิยมกระทำสืบเนื่องติดต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน ถือว่าเมื่อจัดพิธีนี้แล้วจะเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต เป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิตและจะทำให้มีความสุข ความเจริญในชีวิตต่อไป

ศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีภาวะพึ่งพิงตำบลห้วยข้าวก่ำขึ้นเพื่อให้สามารถที่จะจัดระบบการดูแลให้ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ จิต สังคมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับคนกลุ่มนี้ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของตนเองตลอดจนการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตตำบลห้วยข้าวก่ำมีชีวิตที่ยืนยาวอย่างมีความสุขต่อไป โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม

๒. วัตถุประสงค์/ตัวชี้วัด

๒.๑ วัตถุประสงค์

๒.๑.๑ เพื่อพัฒนารูปแบบการการดูแล ผู้พิการและผู้สูงอายุระยะยาวโดยชุมชนมีส่วนร่วม

๒.๑.๒ เพื่อให้ผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลแนะนำ ฟันฟูสมรรถภาพ

๒.๑.๓ เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

๒.๒ ตัวชี้วัด

๒.๒.๑ มีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ (Home Health Care) จากสถานบริการสู่ชุมชน โดยบุคลากรสาธารณสุขและทีมสหสาขาวิชาชีพ

๒.๒.๒ ผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลแนะนำ ฟันฟูสมรรถภาพ

๒.๒.๓ อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จไม่เกิน ๖ ต่อแสนประชากร

๓. กลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ ผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน ๑๕๐ คน

๓.๒ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการ จำนวน ๒๐ คน

๔. วิธีดำเนินการ

๔.๑ ขั้นตอนเตรียมการ

๔.๑.๑ สำรวจ รวบรวม วิเคราะห์และจัดลำดับปัญหาสาธารณสุขระดับพื้นที่

๔.๑.๒ ประชุมชี้แจงและนำเสนอปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่แก่คณะกรรมการ ศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ เพื่อหาแนวทางการดำเนินการและจัดทำโครงการแก้ไขปัญหา

๔.๑.๓ ชี้แจงเหตุผล ความจำเป็นและวัตถุประสงค์โครงการต่อประชาชน องค์กรท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๔ นำเสนอโครงการต่อคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลห้วยข้าวก่ำ เพื่อให้พิจารณาสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินงาน

๔.๒.๑ ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ เพื่อวางแผนการดำเนินการตามโครงการ

๔.๒.๒ สำรวจและขึ้นเบียนรายชื่อผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตำบลห้วยข้าวก่ำ

๔.๒.๓ ประชาสัมพันธ์ การจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพของศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ โดยผ่านรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์

๔.๒.๔ ประชุมคณะทำงานระบบบริการสุขภาพศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ เพื่อกำหนดรูปแบบแนวทางการดูแลสุขภาพ ผู้พิการและผู้สูงอายุตำบลห้วยข้าวก่ำ

๔.๒.๕ จัดทำนวัตกรรม “ค่าเพื่อสุขภาพผู้สูงอายุและผู้พิการ” โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

๔.๒.๖ เผยแพร่นวัตกรรมผ่านหอกระจายข่าว เวทีประชุมประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

๔.๒.๗ อาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและทีมหมอครอบครัวติดตามเยี่ยมบ้านผู้พิการและผู้สูงอายุ และส่งต่อฟื้นฟูสมรรถภาพที่ศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ กรณีพบผู้พิการและผู้สูงอายุกรณีที่ต้องทำกายภาพบำบัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่างๆ

๔.๒.๘ อบรมให้ความรู้ เรื่องทักษะชีวิต การปรับตัว ปรับใจ ความเสื่อมของร่างกาย และจัดทำพิธิบายศรีสู่ขวัญเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้พิการ ผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ อาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน จำนวน ๑๗๐ คน/ครั้ง/ปี

๔.๒.๙ ส่งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ทีมอาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้พิการและผู้สูงอายุของศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ โดยประกวดภาพถ่ายกิจกรรมเยี่ยมบ้านดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้พิการ

๔.๒.๑๐ ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้(Case Conference) จากการติดตามเยี่ยมบ้านผู้พิการ ผู้สูงอายุเพื่อประเมินวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

๔.๓ ขั้นตอนสรุปผล

๔.๓.๑ ประเมินความพึงพอใจหลังการอบรมให้ความรู้และพิธิบายศรีสู่ขวัญ

๔.๓.๒ รวบรวม สรุปผล ประเมินผล และนำเสนอผลการดำเนินตามโครงการ แก่ประชาชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

๖. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๒ ตำบลห้วยข้าวก่า อำเภोजุน จังหวัดพะเยา

๗. งบประมาณ

ขอสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากจากงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นตำบลห้วยข้าวก่า จำนวน ๗๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นบาทถ้วน) ดังรายละเอียด ดังนี้

๗.๑ กิจกรรม ประชุมคณะกรรมการระบบบริการสุขภาพศูนย์ฮอมนักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่า เพื่อกำหนดรูปแบบแนวทางการดูแลสุขภาพ ผู้พิการและผู้สูงอายุตำบลห้วยข้าวก่า เป็นเงิน ๓๗๕ บาท ดังรายการต่อไปนี้

- ค่าอาหารว่าง พร้อมเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๕ คนๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๓๗๕.๐๐ บาท

๗.๒ จัดทำนวัตกรรม “คำวเพื่อสุขภาพผู้สูงอายุและผู้พิการ” เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท ดังรายการต่อไปนี้

- ค่าจ้างเหมาจัดทำสื่อนวัตกรรม เป็นเงิน ๑,๕๐๐.๐๐ บาท

๗.๓ กิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่องทักษะชีวิต การปรับตัว ปรับใจ ความเสื่อมของร่างกายและจัดทำพิธิบายศรีสู่ขวัญเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้พิการ ผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ อาสาสมัครดูแลสุขภาพ จำนวน ๑๕๐ คน/ครั้ง/ปี เป็นเงิน ๒๙,๗๕๐ บาท ดังรายการต่อไปนี้

- ค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้เข้าร่วมรับการอบรม จำนวน ๑๕๐ คนๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๗๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๕๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่าง พร้อมเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมรับการอบรม จำนวน ๑๕๐ คนๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท

- ค่าพาหนะสำหรับผู้เข้าร่วมรับการอบรม จำนวน ๑๕๐ คนๆ ละ ๗๐ บาท ๑๐,๕๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากรให้ความรู้ จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

- ค่าวัสดุสำหรับใช้ประกอบการอบรมและจัดทำพิธิบายศรีสู่ขวัญ เป็นเงิน ๒,๔๕๐ บาท

๗.๔ กิจกรรมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Case Conference) เป็นเงิน ๓๗๕ บาท ดังรายการต่อไปนี้

- ค่าอาหารว่าง พร้อมเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๕ คนๆ ละ ๑ มีื่อๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๓๗๕.๐๐ บาท

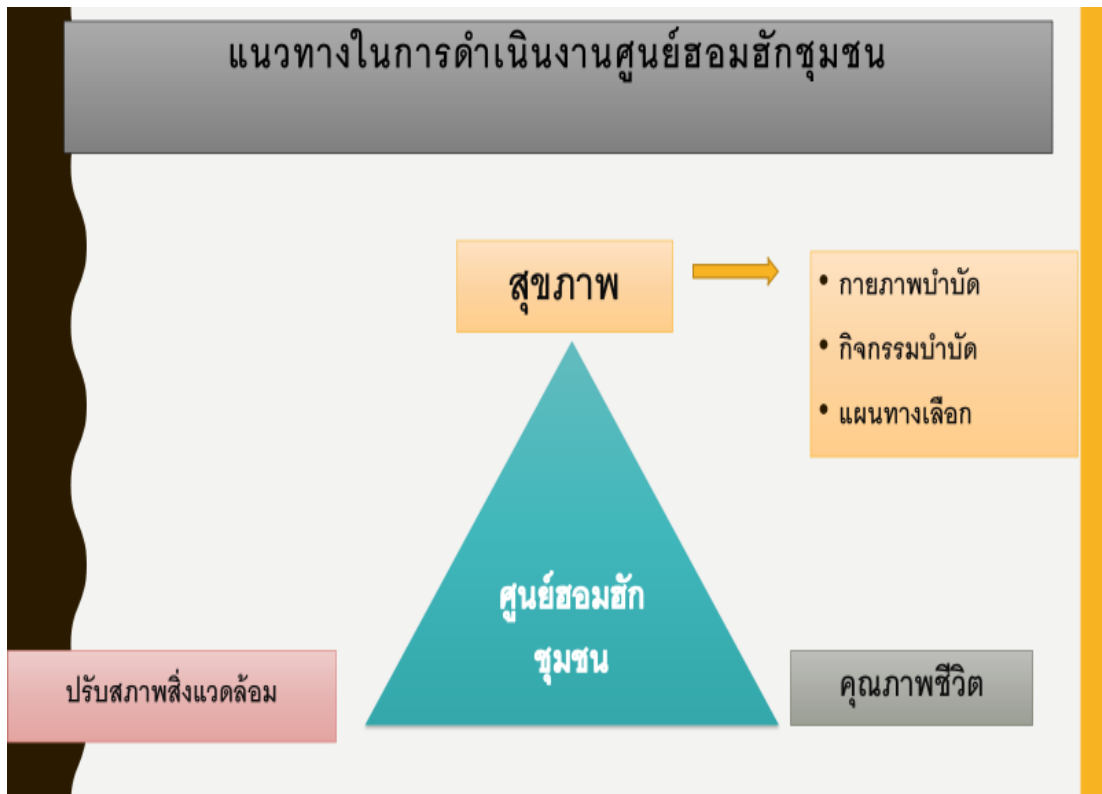
หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกรายการถัวเฉลี่ยจ่าย

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ เกิดรูปแบบและแนวทางการดูแลผู้พิการและผู้สูงอายุและชุมชนมีส่วนร่วม
- ๘.๒ ผู้พิการและผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลแนะนำฟื้นฟูสมรรถภาพ
- ๘.๓ อนุรักษ์การสืบสานและเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณีและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม
- ๘.๔ เกิดนวัตกรรมในการดูแลผู้พิการและผู้สูงอายุ

แนวทางในการดำเนินงานศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์รวมของการดูแลช่วยเหลือ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ และผู้ที่อยู่ในระยะที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้วยความร่วมมือของชุมชนในการประสานพลังชุมชนร่วมกันในการขับเคลื่อนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีต่อผู้สูงอายุ คนพิการ

การดำเนินการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพตำบลห้วยข้าวกล้า

- ๑) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร
- ๒) ทีมขับเคลื่อนในชุมชน บุคลากรที่เลี้ยง จนท รพสต. แกนนัจิตอาสา อปท.
- ๓) สิ่งสนับสนุนในการดำเนินงาน จะได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์สำหรับฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย ประกอบด้วย รายการ วัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้

ลำดับ	อุปกรณ์	จำนวน
๑	เครื่องกระตุกไฟฟ้าหัวใจชนิดอัตโนมัติ (AED)	๑
๒	ชุดเครื่องมือฟื้นฟูสภาพที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ป่วยผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ประจำตำบลรายการอุปกรณ์ ต่อ ๑ ชุด ดังนี้	
๒.๑	อุปกรณ์ช่วยความพิการ /รถเข็นนั่ง	
	๑) ไม่เท้าแบบ ๓ ขา	๑๐
	๒) รถเข็นนั่งผู้ป่วยพับได้	๒
	๓) รถสามล้อโยกสำหรับผู้พิการ	๑
๒.๒	อุปกรณ์สำหรับกายภาพบำบัด	
	๑) วงล้อบริหารไหล่และแขน	๑
	๒) รอกคู่เหนือศีรษะสำหรับบริหารไหล่และแขน	๑
	๓) ถุงทรายขนาด ๐.๕ กก	๔
	๔) ถุงทรายขนาด ๑ กก	๔
	๕) ถุงทรายขนาด ๑.๕ กก	๒
	๖) เตียงฝึกยืน	๑
	๗) ราวคูฝึกเดิน พร้อมกระจก	๑
๒.๓	ครุภัณฑ์การแพทย์	
	๑) ที่นอนป้องกันแผลกดทับแบบลอน	๑
	๒) เครื่องผลิตออกซิเจนพร้อมเครื่องฟั่นละอองฝอย	๑
	๓) เตียงผู้ป่วย ๒ ไก่	๑

สิ่งที่ภาคีเครือข่ายในระดับตำบลเตรียมการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ ดังนี้

- ๑) เตรียมสถานที่ในรองรับ วัสดุอุปกรณ์
- ๒) เตรียมบุคลากรในการพัฒนาศักยภาพ
- ๓) แต่งตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อน
- ๔) ขับเคลื่อนการดำเนินศูนย์ฮอมฮักในชุมชนโดยการร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว (กองทุน .ภาคีเครือข่าย)

ภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนงาน “ศูนย์ฮอมฮัก” ในพื้นที่

- ผู้สูงอายุและผู้พิการ ตำบลห้วยข้าวก่ำ
- จิตอาสา, ผู้ดูแล, องค์กรชุมชน, อสม.
- บุคลากรสาธารณสุข หน่วยบริการปฐมภูมิและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินการในศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวก่ำ

๑) จัดทำตารางการให้บริการศูนย์ฮอมฮักชุมชน

- เปิดให้บริการอุปกรณ์กายภาพบำบัด/การนวดแผนไทย/การอบสมุนไพร
- การจัดบริการตรวจร่างกายผู้มารับบริการการให้บริการสุขภาพ ชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต รอบเอว
- การประเมินการดูแลกิจวัตรประจำวัน (ADL)

วัน	๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	พักเที่ยง	๑๓.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.
จันทร์	อุปกรณ์กายภาพบำบัด-กิจกรรมบำบัด การนวดแผนไทย/การอบสมุนไพร		เยี่ยมบ้านผู้พิการ/ผู้สูงอายุ
พุธ	อุปกรณ์กายภาพบำบัด-กิจกรรมบำบัด การนวดแผนไทย/การอบสมุนไพร		เยี่ยมบ้านผู้พิการ/ผู้สูงอายุ
ศุกร์	อุปกรณ์กายภาพบำบัด-กิจกรรมบำบัด การนวดแผนไทย/การอบสมุนไพร		เยี่ยมบ้านผู้พิการ/ผู้สูงอายุ

๒) จัดทำข้อปฏิบัติการใช้ศูนย์ฮอมฮักชุมชนฯ และอุปกรณ์ภายในศูนย์

(สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์รับทราบและปฏิบัติ)

๑. ให้เปิด-ปิด ไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ต่างๆในศูนย์ ก่อนและหลังใช้งานด้วยตนเอง
๒. ตรวจสอบเช็คอุปกรณ์ให้ครบและพร้อมใช้ และบันทึกในสมุดตรวจเช็คอุปกรณ์ทุกวัน
๓. ให้ศึกษาคู่มือการใช้อุปกรณ์ต่างๆภายในห้อง ซึ่งในแต่ละห้องจะติดคู่มือไว้
๔. หากพบปัญหาการใช้งาน ให้ติดต่อผู้รับผิดชอบตามหมายเลขโทรศัพท์ที่แจ้งไว้ในคู่มือการใช้อุปกรณ์ภายในห้อง
๕. ดูแลรักษาทำความสะอาดภายใน ภายนอกอาคารและห้องน้ำให้สะอาดพร้อมใช้ตลอด
๖. กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพห้อง (เคลื่อนย้ายโต๊ะ-เก้าอี้-อุปกรณ์ เพื่อจัดกิจกรรมใดๆ) ให้ทำการจัดสภาพห้องให้อยู่ในสภาพเดิม

๔) บัตรประจำบุคคล ผู้มารับบริการศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลห้วยข้าวกล้า

ชื่อ.....สกุล.....วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี
ที่อยู่.....เลขประจำตัวประชาชน.....ส่วนสูง.....เซนติเมตร
สิทธิการรักษา.....การวินิจฉัย.....โรคประจำตัว.....

ครั้งที่..... วัน เดือน ปี.....
น้ำหนัก.....กิโลกรัม ความดันโลหิต.....mmHg ชีพจร.....ครั้ง รอบเอว.....เซนติเมตร
การประเมินการดูแลกิจวัตรประจำวัน (ADL) .....(คะแนน)
กิจกรรมการให้บริการ.....
.....
การแนะนำผู้ดูแล.....
.....

ลงชื่อ.....อสม.ผู้ดูแล

ครั้งที่..... วัน เดือน ปี.....
น้ำหนัก.....กิโลกรัม ความดันโลหิต.....mmHg ชีพจร.....ครั้ง รอบเอว.....เซนติเมตร
การประเมินการดูแลกิจวัตรประจำวัน (ADL) .....(คะแนน)
กิจกรรมการให้บริการ.....
.....
การแนะนำผู้ดูแล.....
.....

ลงชื่อ.....อสม.ผู้ดูแล

ครั้งที่..... วัน เดือน ปี.....
น้ำหนัก.....กิโลกรัม ความดันโลหิต.....mmHg ชีพจร.....ครั้ง รอบเอว.....เซนติเมตร
การประเมินการดูแลกิจวัตรประจำวัน (ADL) .....(คะแนน)
กิจกรรมการให้บริการ.....
.....
การแนะนำผู้ดูแล.....
.....

ลงชื่อ.....อสม.ผู้ดูแล

(ตัวอย่าง)

แบบฟอร์มการติดตามการเยี่ยมบ้าน

ศูนย์ฮอมฮักชุมชนตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ชื่อ - สกุล นางผัด หาญลูก อายุ ๘๘ ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๒๒๕/๓ หมู่ ๑๔ ตำบลท่าวังทอง อ.เมือง จ.พะเยา

โรคประจำตัว HT c CVA

สิทธิการรักษา ผู้สูงอายุ

๑. ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง

ช่วยเหลือตนเองได้บางส่วน พิกการ แขน/ขา ข้างขวาอ่อนแรง

๒. ภาวะโภชนาการ น้ำหนัก ๔๐ กก. ส่วนสูง ๑๖๐ ซม.

๒.๑ รูปร่างทั่วไป สมส่วน

๒.๒ ลักษณะอาหารที่รับประทาน อาหารอ่อน

๒.๓ อาหารเหมาะสมกับโรคหรือไม่ เหมาะสม

๒.๔ วิธีการรับประทานอาหาร รับประทานเองได้

๓ สภาพแวดล้อมในบ้าน

๓.๒ ความสะอาดในบ้าน ไม่สะอาด เป็นฝุ่น

๓.๓ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบ้าน ไม่เป็นระเบียบ

๓.๔ อากาศภายในบ้าน อากาศถ่ายเทสะดวก

๓.๕ ความปลอดภัยในบ้าน ไม่ปลอดภัย บ้านไม้เก่าชั้นเดียว ใต้ถุน สูง บันไดสูงชัน

๓.๖ สภาพแวดล้อมรอบๆบ้าน ชื้นแฉะ มีน้ำขังเป็นหย่อมๆ มีเพื่อนบ้านอาศัยอยู่รอบๆบ้านอย่างน้อย

๑ หลัง

๔ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในบ้านกับเพื่อนบ้าน

๔.๒ ความสัมพันธ์ของบุคคลภายในบ้าน รักใคร่กันดี

๔.๓ ความช่วยเหลือกันของบุคคลภายในบ้าน ช่วยเหลือกันดีเมื่อมีปัญหา

๔.๔ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยคือ บุตรสาว

๔.๕ ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน รักใคร่กันดี

๕ การใช้ยา และวิธีการเข้าถึงบริการสุขภาพ

๕.๒ เมื่อเจ็บป่วยเข้ารับบริการที่ รพ.สต.ท่าวังทอง / รพ.พะเยา

๕.๓ ยาที่ใช้ปัจจุบัน ไม่มียา

๕.๔ ความสม่ำเสมอในการรับประทานยา ทานสม่ำเสมอ

๕.๕ วิธีการรับประทานยา รับประทานถูกต้อง (ถูกชื่อ ถูกขนาด ถูกเวลา)

๕.๖ ปัญหาในการใช้ยา ไม่มีปัญหา

๖ การใช้สารเสพติด ปฏิเสธ

๗ การออกกำลังกาย ปฏิเสธ

- ๘ สัญญาณชีพ BP = ๑๗๖/๘๘ mmHg P= ๗๖ /min R= ๒๐ /min T= ๓๗ C
- ๙ สภาพ/อาการ (S, O) รู้สึกตัวดี ช่วยเหลือตัวเองได้บ้าง เดินไม่ได้ แขน ขา อ่อนแรงข้างขวา
- ๑๐ ปัญหาที่พบ ข้อติดแขน ขาข้างขวา
- ๑๑ การให้บริการดูแล/การพยาบาล แนะนำกายภาพบำบัด การบริหารข้อ ข้อไหล่ ข้อแขน ข้อมือ
บริหารข้อขา ข้อเท้า ข้อเท้า
- ๑๒ คำแนะนำ/การวางแผนรักษาต่อไป ทำกายภาพบำบัดอย่างต่อเนื่อง แนะนำการทำความสะอาดบ้าน
- ๑๓ การประเมินผล ประสานงานการปรับสิ่งแวดล้อมที่อาศัยให้ผู้ป่วย บ้านใต้ถุนสูง บันไดสูงชัน พื้นบ้านมีน้ำขังชื้น
แฉะ

วันที่บันทึก ๑ /๘ /๒๕๕๙

ลงชื่อผู้บันทึก นางภัทรวรรณ อินทะเขื่อน
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นางดาพร หาญป้อ
ตำแหน่ง อสม.หมู่๑๔

ตัวอย่าง

การนำเสนอประสบการณ์การติดตามดูแลผู้ป่วยที่บ้านรายกรณีโดยทีมตัวแทนแกนนำ
จิตอาสา และ อสม.

ชื่อผู้ป่วย ชายไทยวัยสูงอายุ อายุ ๗๔ ปี HN ๓๖๕๙๒๑

ที่อยู่จริงในปัจจุบัน ๒๔ ซอยสุขใจ หมู่ ๑๒ ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จ.พะเยา โทร ๐๕๕-๒๓๔๕๖๗

ชื่อชุมชน/หมู่บ้าน บ้านท่าจำบอน

สถานที่สำคัญใกล้บ้าน.....

การวินิจฉัยโรค CVA Rt. อาการสำคัญที่มาร.พ แขนขวาอ่อนแรงมา ๒ วัน

ประวัติการเจ็บป่วยและการรักษาขณะอยู่โรงพยาบาล (โดยย่อ) ผู้ป่วย E๔V๒M๕ ซีกขวาอ่อนแรง gr. O ผู้ป่วยมี

อาการซึมเศร้า ไม่มีคนดูแล

Diagnosis: CVA Rt. C HT

ผลการรักษา

( ) หาย ( ) ไม่ดีขึ้น/ระยะสุดท้าย

สภาพผู้ป่วยก่อนจำหน่าย

( ) ช่วยเหลือตนเองได้ (...) ต้องการผู้ดูแลต่อเป็นบางครั้ง ( ) ต้องการให้ดูแลต่อเนื่อง

รายละเอียดเพิ่มเติม สภาพก่อนจำหน่าย ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พอสื่อสารรู้เรื่องเป็นบางครั้ง แขนขวาอ่อนแรง

ปัญหาของผู้ป่วยและครอบครัว

ผู้ป่วยไม่มีญาติคอยดูแล อาศัยอยู่กับคนที่รู้จักกัน

สภาพปัญหา

ไม่มีเงินซื้อ แอมเพร็ส ไม่มีรายได้ในการเลี้ยงดูตนเอง

แผนการรักษา

ฝึกบริหารร่างกาย กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด สอนผู้ดูแลในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

โรคและความเจ็บป่วย

แขนขาซีกขวาอ่อนแรง ซีกซ้ายช่วยเหลือตัวเองได้น้อย ต้องกายภาพบำบัด

จิตใจ

ผู้ป่วยมีอาการซึมเศร้า ไม่พูดกับใคร ถามตอบได้ บางครั้ง

ครอบครัว สังคม สิ่งแวดล้อม

ผู้ดูแลไม่ใช่ญาติ ผู้ใหญ่บ้านขอความช่วยเหลือในแต่ละหน่วยงาน ขอบริจาค สงเคราะห์ ผู้ป่วย

เศรษฐกิจ

ต้องการขอเบี้ยยังชีพผู้พิการ รอครบกำหนด ๖ เดือน จึงจะสามารถทำได้